

suggestopedic teachers use music as songs in the elaborations and as classical background music in the concert sessions. They hang colorfully made grammar posters among other art posters in the classroom, and sometimes you give the group drawing tasks. They move like actors in the theater, use puppets like a show person, and read the textbook like poets at their recital.

For English language teaching in profile school it is possible to make use of songs effectively if songs are carefully chosen by taking the audience, objectives, language level of students and song content. Using songs this way provides an enjoyable experience not only for students but also for the teacher. Using songs along with such activities will have many advantages such as saving the lesson from being boring and monotonous and improving student motivation.

REFERENCES

1. Shandruk S. Songs in the English Language Classroom / С. Шандрюк // Наукові записки / Ред. кол. В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 152. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – С. 60–63.
2. Cheung, C. The use of popular culture as a stimulus to motivate secondary students' English learning in Hong Kong / C. Cheung // ELT Journal, 55, 2001. – P. 55–61.
3. Denac, O. The significance and the role of Aesthetic Education in Schooling [electronic resource] – Access: http://file.scirp.org/pdf/CE_2014110610064203.pdf
4. Jolly, Y. The use of songs in teaching foreign languages / Y. Jolly // Modern Language Journal, 59(1), 1975. – P. 11–14.

5. Keskin, F. Using songs as audio materials in teaching Turkish as a foreign language / Funda Keskin // TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology, 2011. – Volume 10, Issue 4. – P. 378–383.
6. Millington, N. Using Songs Effectively to Teach English to Young Learners / Neil T. Millington // Language Education in Asia, 2011. – V. 2(1). – P. 134–141.
7. Shen, C. Using English Songs: an Enjoyable and Effective Approach to ELT / Chunxuan Shen // English Language Teaching, 2009. – Vol. 2, No.1. – P. 88–94
8. Sigurparyttir, D. Language learning through music / Drifa Sigurparyttir. –Prentun: Byksala Menntavisindasvip Reykjavik, Island, 2011. – 33 p.
9. Suggestopedia a Wonderful approach to Language Learning? [electronic resource] – Access: <http://www.armyacademy.ro/biblioteca/anuare/2003/SUGGESTOPEDIA.pdf>
10. Vinyets, N. Using Songs in Primary Education: Advantages and Challenges / Núria Bach Vinyets. – Treball de Final de Grau Universitat de Vic, 2013. – 63 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРЕДНІЧЕНКО Наталя Юрївна – кандидат педагогічних наук, директор комунального закладу «Педагогічний ліцей Кіровоградської міської ради Кіровоградської області».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх філологів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHEREDNICHENKO Natalia Yriivna – candidate of pedagogical sciences, principal of the Communal Establishment «Pedagogical Lyceum of Kirovohrad City Administration of Kirovohrad Region».

Circle of scientific interests: management of profiled school, comparative pedagogy.

Дата надходження рукопису 02. 11. 2017 р.

Рецензент – д.п.н. професор С. І. Шандрюк.

УДК. 378(73) + 378(410)

ЧИЧУК Антоніна Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького e-mail: Toniabida@ukr.net

ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ТВОРЧОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРЕСИВНИХ ІДЕЙ АМЕРИКАНСЬКОГО ТА БРИТАНСЬКОГО ДОСВІДУ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Нами проаналізовано систему професійної підготовки фахівців початкової школи та дошкільної освіти в університетах США і Великої Британії, визначено подібне і відмінне та особливості у підготовці фахівців початкової школи та дошкільної освіти, а також – прогресивні ідеї

американського і британського досвіду з проблеми дослідження, які доцільно впроваджувати в Україні в процесі проведення освітянських реформ з метою підготовки творчого вчителя та вихователя. На основі зазначеного вважаємо за необхідне розробити методичну систему підготовки фахівців початкової школи та дошкільної освіти, яка б

сприяла усуненню виявлених недоліків та підвищенню рівня підготовки майбутнього фахівця в Україні.

Мета статті – обґрунтування випереджувального підходу у підготовці фахівців початкової школи та дошкільної освіти в Україні на основі прогресивних ідей американського й британського досвіду.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі розробки посібників навчально-методичного комплексу, зокрема структурування їх змісту, дотримувались загальних дидактичних принципів та критеріїв відбору матеріалу для побудови програм і посібників: науковості, доступності; індивідуалізації, диференціації та інформатизації навчання, демократизації навчального процесу, відповідності змісту навчання вимогам системи підготовки вчителя в університетах; спрямованості навчально-методичних посібників на модернізацію підготовки фахівців початкової школи та дошкільної освіти в Україні на основі прогресивних ідей американського та британського досвіду. При підготовці посібників враховувалися їх основні функції: освітня, виховна, розвивальна, дослідницька.

Подасмо дидактичну характеристику спецкурсу «Використання прогресивних ідей американського та британського досвіду підготовки вчителів початкової школи в Україні», який відіграє значну роль у створенні навчально-методичної системи щодо підготовки вчителя початкової школи та фахівців дошкільної освіти і який являє собою основу навчально-методичного комплексу.

Матеріал спецкурсу розміщено за рубриками: пояснювальна записка, мета й завдання курсу, концепція дослідження; структура програми спецкурсу (опис предмета навчального курсу); текст програми; структура залікового кредиту з курсу «Використання прогресивних ідей американського та британського досвіду підготовки вчителів початкової школи в Україні»; індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ); теми рефератів і вимоги до їх написання; навчально-методичний комплекс «Модернізація підготовки вчителя початкової школи в Україні на основі прогресивних ідей американського й британського досвіду»; питання й завдання для самостійного опрацювання, для самоконтролю; форми й методи навчання та оцінювання відповідей студентів; розподіл балів, що присвоюються студентам, шкала оцінювання, оцінювання відповідей студента під час підсумкового контролю; методичне забезпечення.

У пояснювальній записці сформульовано мету й завдання спецкурсу.

У процесі вивчення спецкурсу майбутні

вчителі початкової школи мають дотримуватися положень, покладених в основу концепції дослідження. Система педагогічної освіти, теоретичне обґрунтування концептуальних засад її розвитку в Україні в нових соціально-економічних умовах переходу до ринкової економіки передбачає врахування світових тенденцій у розвитку освіти, прогресивних ідей досвіду США і Великої Британії у підготовці вчителя початкової школи.

Програмою спецкурсу передбачено : індивідуальні навчально-дослідні завдання, теми рефератів, завдання для самостійного опрацювання, питання для самоконтролю, адже сьогодні в період навчання у ВНЗ здобути знання на все життя неможливо, а названі види робіт сприяють набуванню навичок самостійного опрацювання спеціальної літератури під час виконання професійних обов'язків на робочому місці вчителя початкової школи. Програма спецкурсу передбачає також форми й методи навчання, методи оцінювання (поточна, оцінка за виконання ІНДЗ, тестування, за творчі завдання, роботу в Інтернеті); розподіл балів, які одержує студент; шкалу оцінювання, вимоги до підсумкового контролю. Подано список науково-методичних робіт, що входять до навчально-методичного комплексу посібників.

У зв'язку з тим, що майбутні вчителі початкової школи та фахівці дошкільної освіти, вивчаючи авторський спецкурс, використовують посібники навчально-методичного комплексу, охарактеризуємо їх коротко, визначивши разом з тим їхню роль у з'ясуванні прогресивних ідей британського та американського досвіду підготовки вчителів початкової школи та фахівців дошкільної освіти в Україні.

Щодо створення й оформлення посібників навчально-методичного комплексу нами враховувалися наступні показники: зміст і структура посібників; орієнтування на навчальні, виховні, дослідницькі й розвивальні дидактичні функції; врахування певних критеріїв створення посібників (насиченість змісту та пізнавальна значущість матеріалу) та принципів: доступності, науковості, диференціації, індивідуалізації.

Щоб допомогти майбутнім фахівцям раціонально використовувати посібники, в них створено апарат орієнтування (зміст, передмова, рубрикація, література тощо). Звертали увагу й на компоненти освіти: мотиваційний (з метою розвитку позитивних мотивів навчання), змістовий і процесуальний (для визначення ролі основ розвитку системи освіти в американському й британському суспільстві), діяльнісний компонент (для

висвітлення дослідницького характеру навчання у ВНЗ США і Великої Британії).

Навчальні посібники можуть використовувати студенти й магістранти університетів, викладачі ВНЗ та інститутів післядипломної педагогічної освіти, дослідники проблем порівняльної педагогіки.

У навчальному посібнику «Фактори високої продуктивності педагогічної діяльності вчителів США і Великої Британії» на основі глибокого аналізу науково-педагогічної літератури, періодичних видань з'ясовано чинники, які сприяють успіхам зазначених держав.

У роботі аналізуються фактори високої продуктивності педагогічної діяльності фахівців США і Великої Британії: схарактеризовано систему присвоєння кваліфікації у США (звертається увага на ресертифікацію, спрямовану на процес удосконалення знань і вмінь фахівців кожні 5-7 років, поновлення педагогічної ліцензії і здійснення неперервного професійного розвитку упродовж життя) і Великої Британії (Використання сучасних моделей ПК вчителя : поведінкову, інтеракціоністську, персонологічну, рефлексивну, соціально-психологічну); інноваційні підходи до підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у системі неперервної освіти – програма входження фахівців-початківців у педагогічну діяльність, соціальний статус учителя, підготовка кадрів для системи підвищення кваліфікації вчителів; визначено досягнення країн у сфері освіти і їх роль у розвитку економіки, культури.

Успіхи в освіті дали можливість США і Великій Британії зайняти у світовому співтоваристві провідні позиції у економічному та науково-технічному розвитку.

«Словник педагогічних термінів з проблеми підготовки вчителів початкової школи у США і Великій Британії», ми вважаємо, є складовою науково-методичного комплексу, адже в розвитку будь-якої науки, в тому числі й порівняльної педагогіки значну роль відіграє система понятійно-термінологічного апарату. Актуальність створення названого словника зумовлена необхідністю науково-методичного забезпечення розвиваючої в Україні компаративістики. Щоб упроваджувати у навчально-виховний процес нові ідеї світового освітнього досвіду, у системі педагогічної освіти України, учитель має володіти певним понятійно-термінологічним апаратом. Мета посібника – допомогти тим, кого цікавить порівняльна педагогіка, отримати високу кваліфікацію із глобальним мисленням.

У процесі визначення особливостей

змісту підготовки вчителя початкових класів та фахівця дошкільної освіти у Великій Британії нами охарактеризована прогресивна ідея британського досвіду про підготовку фахівця-дослідника, яку ми вирішили впровадити в навчальний процес ВНЗ України. З цією метою створений посібник «Хрестоматія з природознавства для 3 класу початкової школи». Дамо його коротку характеристику.

Хрестоматія з природознавства – це навчальний посібник, у якому подано уривки з науково-популярної, довідкової, художньої літератури про неживу й живу природу, її охорону. Матеріали до посібника підбрано і скомпоновано відповідно до програми з природознавства (3 клас), затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Хрестоматійний матеріал розташований у порядку, який передбачено навчальною програмою з природознавства для 3 класу [2]. Він чітко визначає зміст навчального матеріалу, щоб дитина, використовуючи цей посібник, у процесі вивчення предмета природознавства могла зануритись у сутність процесів, що відбуваються у природі, зрозуміти їх закономірності, обумовленість, доцільність.

Інформаційні тексти підбрано такі, що в них зосереджено цікавий описовий матеріал, який слугує засобом створення проблемних ситуацій, розвитку пізнавальних інтересів, чому також сприяють загадки, чайнворди, ребуси тощо.

Ми намагались сконструювати посібник, за допомогою якого можна було б підібрати матеріал для кожного учня оптимального рівня складності, тобто створити умови для забезпечення особистісно орієнтованого навчання.

Щоб підготувати вчителя-дослідника, ми з метою акцентуації дослідницьких його функцій при викладанні методики природознавства у ВНЗ впроваджували методи організації самостійної роботи, орієнтовані на дослідницьку діяльність, зокрема, методику створення проектів в процесі виконання ІНДЗ. Робота організовувалась таким чином: студент обирав тему, зазначену в програмі з природознавства для третього класу [2], опрацьовував науково-популярну, навчальну, довідкову, художню літературу відповідно до обраної теми: підбирав текстові повідомлення, цікавинки, прислів'я та приказки, прикмети, вірші, ребуси, чайнворди тощо, тобто матеріал аналізувався, класифікувався працюючи над темою, створюючи свідомо свій проект. Далі відбувалося колегіальне обговорення підготовлених проектів, кожний висловлював свою думку, власну точку зору. Враховуючи зауваження, одержані в процесі дискусії,

майбутні вчителі доопрацьовували свої нароби і оформляли їх у брошуру, матеріалом якої могли користуватися всі студенти в процесі підготовки до проведення уроків природознавства в початковій школі, а також до претензії фрагментів уроків із застосуванням різних цікавинок, позначених у студентських проектах на лабораторних заняттях з методики природознавства.

Ми вважаємо, що згідно з вимогами навчальних програм куррікулумів університетів Великої Британії значну роль відіграє передбачення навчальними програмами педагогічних факультетів університетів України виконання дослідницької роботи студентів, як це відбувається у Великій Британії. Таким чином ліквідуються суперечності між потребами випереджувального підходу до відбору змісту освіти та відставання навчальних програм від потреб практики.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. У результаті проведеного аналізу змісту дослідницької програми спецкурсу «Використання прогресивних ідей американського та британського досвіду підготовки вчителів початкової школи в Україні», слід зазначити, що підготовлені посібники дають змогу опанувати теоретико-методологічні засади функціонування системи освіти вчителів та фахівців дошкільної освіти, визначити її роль у розвитку суспільства названих держав, а також визначити особливості практичної підготовки фахівців в університетах; переконатися в тому, що директивні матеріали обох країн забезпечують діяльність системи освіти по підготовці освітянських кадрів, що відповідні концепції сприяють формуванню освітньої системи; виокремити прогресивні ідеї британського та американського досвіду підготовки вчителів початкової школи та фахівців дошкільної освіти, що можуть бути застосовані в Україні в процесі реформування освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Біда О. А., Чичук А. П. та ін. Хрестоматія з природознавства для 3 класу початкової школи: навчальний посібник / О. А. Біда, А. П. Чичук, О. В. Кучай, Т. П. Кучай – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 196 с.
 2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи (зі змінами). – Тернопіль: Мандрівець, – 2015. – 256 с.

3. Чичук А. П. Використання прогресивних ідей американського та британського досвіду підготовки вчителів початкової школи в Україні: програма спецкурсу / А. П. Чичук. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 26 с.

4. Чичук А. П. Теоретичні засади становлення й розвитку вищої освіти у США і Великій Британії: навчальний посібник / А. П. Чичук. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 150 с.

5. Чичук А. П. Система управління вищою професійною освітою у США і Великій Британії: навчальний посібник / А. П. Чичук. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 127 с.

REFERENCES

1. Bida. O. A., Chychuk, A. P. ta in. (2017). *Khrestomatiya z pryrodoznavstva dlya 3 klasu pochatkovoyi shkoly*. [Textbooks on natural science for elementary school grade 3]. Cherkasy.
 2. *Navchal'ni prohramy dlya zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv. 1-4 klasy (zi zminamy)*. (2015). [Educational programs for general educational institutions. Grades 1-4 (with changes)]. Ternopil'.
 3. Chychuk, A. P. (2017). *Vykorystannya prohresyvykh idey amerykans'koho ta brytans'koho dosvidu pidhotovky vchyteliv pochatkovoyi shkoly v Ukrayini*. [Use of progressive ideas of American and British experience in the preparation of elementary school teachers in Ukraine]. Cherkasy.
 4. Chychuk, A. P. (2017). *Teoretychni zasady stanovlennya y rozvytku vyshchoyi osvity u SSHA i Velykiy Brytaniyi*. [Theoretical foundations of formation and development of higher education in the USA and Great Britain]. Cherkasy.
 5. Chychuk, A. P. (2017). *Systema upravlinnya vyshchoyu profesynoyu osvitoyu u SSHA i Velykiy Brytaniyi*. [Higher Professional Education Management System in the United States and the United Kingdom]. Cherkasy.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧИЧУК Антоніна Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Наукові інтереси: підготовка науково-педагогічних кадрів у США і Великій Британії.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHYCHUK Antonina Petrivna – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkassy.

Circle of scientific interests: training of the teaching staff in the USA and Great Britain.

*Дата надходження рукопису 25. 12. 2017 р.
 Рецензент – д.п.н. професор Н. С. Савченко.*